

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea a Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea a Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii (b331/25.05.2022), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/2689/31.05.2022 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D631/31.05.2022,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare, în sensul instituirii posibilității ca, în anumite situații de criză, cum ar fi inundații în anumite zone, secetă, război în vecinătatea României, care pot afecta o anumită zonă a economiei etc., să se poată aplica măsuri de tipul *kurzarbeit*. De asemenea, se are în vedere reglementarea șomajului tehnic care va putea fi decis, la fel ca măsurile de tip *kurzarbeit*, la nivel local.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, potrivit art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, în aplicarea art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală prima Cameră sesizată fiind Senatul.

2. Menționăm faptul că prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Întrucât propunerea legislativă are implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) teza a doua din Constituția României, republicată.

Totodată, în considerarea dispozițiilor art. 15 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, fiind vorba de o inițiativă a cărei adoptare poate atrage majorarea cheltuielilor bugetare, inițiatorii trebuie să prezinte fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare.

În acest context precizăm că, în considerentele Deciziei nr. 331/2019, Curtea Constituțională a reținut că, *„lipsind fișa financiară (inițială și reactualizată) nu se poate trage decât concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generală și lipsită de un caracter obiectiv și efectiv, nefiind așadar reală”*.

4. Precizăm că, din cuprinsul **Expunerii de motive**, nu reiese ca soluțiile preconizate să fi fost precedate de o temeinică fundamentare, acestea fiind deficitar prezentate și argumentate, nefiind respectate prevederile art. 6 alin. (1) și (2) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora *„proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului”*, respectiv *„pentru fundamentarea noii reglementări se va porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare”*.

Astfel, Expunerea de motive este sumară și nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, **concluziile studiilor, lucrărilor de cercetare și evaluărilor statistice** care au stat la baza elaborării proiectului. În plus, nu există nici referiri la **impactul**

asupra sistemului juridic, cu sublinierea implicațiilor asupra legislației în vigoare sau la **consultările derulate** în vederea elaborării propunerii, precum și la măsurile de implementare necesare, iar referirile la impactul socioeconomic sunt foarte restrânse.

Precizăm că, potrivit considerentelor exprimate în Decizia Curții Constituționale nr. 682 din 27 iunie 2012, „*dispozițiile art. 6 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, republicată [...], cu modificările și completările ulterioare instituie obligația fundamentării actelor normative. [...]. Lipsa unei fundamentări temeinice a actului normativ în discuție determină, [...], încălcarea prevederilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) [...]*”.

Pentru aceste considerente este necesară revederea instrumentului de motivare.

5. Cu privire la soluțiile legislative cuprinse în prezentul proiect, este de analizat dacă prin acestea nu este afectată substanța unor drepturi fundamentale - dreptul la muncă, prevăzut la art. 41 din Constituție, dar și dreptul la egalitate de tratament, prevăzut la art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, întrucât nu există nicio justificare obiectivă pentru aplicarea unui tratament discriminatoriu atât angajatorilor, cât și angajaților din domeniile vizate la pct. 1 și 2 din proiect, respectiv textele preconizate pentru art. 53² alin. (12) și art. 118¹ alin. (8) din Codul muncii, față de oricare alt angajator ori salariat din România, în ceea ce privește indemnizațiile ori beneficiile fiscale acordate.

De asemenea, este de analizat dacă **nivelurile diferite de compensare** vizate la pct. 1 și 2, respectiv textele preconizate pentru art. 53² alin. (12) și art. 118¹ alin. (8) din Codul muncii, raportat la normele de la pct. 3, respectiv textele preconizate pentru art. 118² alin. (1) și (6) din Codul muncii, nu aduc atingere aceluiași principiu al egalității cetățenilor în fața legii, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție.

În plus, semnalăm că, în actuala redactare textele preconizate pentru art. 53² alin. (1), (2), art. 118¹ alin. (1) și art. 118² alin. (1), (2), (4) și (6) din Codul muncii, cuprinse la pct. 1, 2 și 3 din proiect, pot aduce atingere art. 53 din Constituția României, în ceea ce privește restrângerea dreptului la muncă, având în vedere implicațiile pe care constatarea unei situații excepționale¹ le va avea asupra raporturilor de

¹ Acest aspect a fost semnalat și prin Punctul de vedere emis de Consiliul Economic și social emis sub nr. 3538/7.06.2022

muncă. Apreciem că, pentru a nu se aduce atingere dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție, referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii, constatarea existenței unei astfel de situații ar trebui stabilită, în ceea ce privește rangul actului normativ, cel puțin prin hotărâre a Guvernului, pe baza prevederilor de rangul legii care reglementează cerințele ce trebuie îndeplinite pentru a se constata existența unei situații de criză. Observația se impune, ținând cont de faptul că pot exista cazuri în care, deși situația de criză ar putea afecta raporturile de muncă ale salariaților din mai multe domenii de activitate, existența situației de criză ar fi constatată doar la nivelul anumitor sectoare de activitate și astfel s-ar reduce durata normală a timpului de muncă doar pentru anumiți salariați.

6. Pentru a se asigura respectarea exigențelor de tehnică legislativă referitoare la claritatea, precizia și previzibilitatea reglementării, este necesară revederea mai multor texte ale propunerii, astfel încât să nu se aducă atingere și principiului legalității, consacrat la art. 1 alin. (5) din Constituție. În acest context, precizăm că în Decizia Curții Constituționale nr. 22/2016 s-a statuat că *„una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative”, orice act normativ trebuind „să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat” și că „respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art. 1 alin. (5) din Constituție”.*

În cele ce urmează vom detalia informațiile prezentate mai sus.

6.1. Referitor la soluția legislativă preconizată la **pct. 2** din proiect, respectiv **art. 118¹ alin. (1)** din Codul muncii, este necesară punerea de acord a acesteia cu prevederile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 24/2000² astfel încât să se instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, iar soluțiile pe care le cuprinde să fie temeinic fundamentate și corelate cu alte acte normative conexe.

Precizăm că nu este clar în ce situații se vor aplica măsurile propuse referitoare la reducerea duratei normale a timpului de muncă.

² care stabilește că *„Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne(...)”,*

În lipsa unei definiții clare a „situației excepționale” nu vor putea fi identificate criteriile cumulative sau exemplificative legale obiective necesare pentru constatarea existenței acesteia.

Referitor la textul propus pentru **alin. (1) al art. 118¹**, potrivit căruia existența unei situații excepționale se constată prin hotărâre a Guvernului sau prin decizii ale comitetelor județene pentru situații de urgență, semnalăm că acestea, fiind acte normative de punere în executare a legilor, pot fi emise numai pe baza și în executarea legii și trebuie să se limiteze strict la cadrul stabilit de actele pe baza și în executarea cărora au fost emise.

Având în vedere că la nivelul legislației primare nu au fost stabilite limitele clare în care se poate constata existența unei situații excepționale - noțiunea lipsită de definiție fiind lipsită de predictibilitate -, prin emiterea unor acte administrative cu caracter normativ, de nivel infralegal, se creează o stare de incertitudine juridică prin faptul că oferă autorității emitente a actului constatator al evenimentului o marjă foarte largă de apreciere și, în același timp, discreționară în privința cazurilor în care se poate constata o situație de criză.

În plus, în lipsa prevederii unui termen maxim în care ar trebui constatată existența unei situații de criză, nici durata de aplicare a acesteia nu se poate stabili printr-un act administrativ cu caracter normativ, de nivel infralegal.

În consecință, se impune revederea **art. 118¹ alin. (1)**.

6.2. Pentru respectarea prevederilor art. 8 alin. (4) Legea nr. 24/2000, potrivit căreia, *„Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor”*, este necesară revederea dispozițiilor preconizate la **pct. 1 și 3** ale articolului unic, în actuala redactare, acestea fiind lipsite de claritate și predictibilitate. Astfel, cu titlu de exemplu, menționăm:

a) la norma propusă la **pct. 1**, la textul propus pentru **art. 53¹ alin. (1)** se face vorbire despre „indemnizațiile”, există deci posibilitatea ca aceste indemnizații să fie de mai multe tipuri, în acest context se observă faptul că în textele de la alin. (3), (6), (7), (8), (9) și (12) ale aceluiași articol se face referire la „... indemnizația prevăzută la alin. (1) ...”.

b) la normele preconizate la **pct. 3**, respectiv la textul preconizat pentru **art. 118² alin. (7) și (8) din Codul muncii**, precizăm că trimiterea la „indemnizația prevăzută la alin. (1), (2), (4) și (5)” pentru care fie se datorează impozit pe venit, contribuția de asigurări sociale de sănătate, fie nu se datorează contribuția asiguratorie pentru muncă, este insuficient precizată, imprecisă și neclară, din punct de vedere al unității de redactare, în contextul în care la alin. (5) la care norma trimite sunt prevăzute alte indemnizații compensatorii acordate.

Recomandăm revederea corespunzătoare a acestor norme.

6.3. La **pct. 3** din proiect, este necesară respectarea **art. 14 alin. (1) din Legea nr. 24/2000** referitoare la **unicitatea reglementării**, respectiv: „(1) *Reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ.*

(2) Un act normativ poate cuprinde reglementări și din alte materii conexe numai în măsura în care sunt indispensabile realizării scopului urmărit prin acest act.”.

Referitor la acest aspect, precizăm că actul normativ asupra căruia se intervine, respectiv Codul muncii, **reglementează domeniul raporturilor de muncă**, dispozițiile propuse prin prezentul proiect referitoare la profesii liberale, membrii cooperatori, sportivi, persoane care obțin venituri din drepturi de autori fiind necesar a fi cuprinse în actele normative speciale care reglementează aceste domenii.

Recomandăm eliminarea acestor norme.

6.4. La **pct. 1**, semnalăm că textele preconizate pentru **art. 53² alin. (3) - (11)** reiau normele *de lege lata* ale art. 53¹ alin. (2) - (11) din Codul muncii, prin aceasta fiind încălcate dispozițiile **art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000** referitoare la **evitarea paralelismelor în reglementare** - „*În procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere.*”.

Recomandăm revederea corespunzătoare a acestor norme.

6.5. De asemenea, semnalăm nerespectarea dispozițiilor **art. 24 alin. (2) din Legea nr. 24/2000**, care prevede că „*Pentru ca soluțiile să fie pe deplin acoperitoare se vor lua în considerare diferitele ipoteze ce se pot ivi în activitatea de aplicare a actului normativ, folosindu-se fie enumerarea situațiilor avute în vedere, fie formulări sintetice sau*

formulări-cadru de principiu, aplicabile oricăror situații posibile”, întrucât la **pct. 1**, la textul preconizat pentru art. 53² alin. (2), ar fi fost necesar ca procedura de acordare a unor sume de la bugetul de stat să fie reglementată în primul rând la nivel primar, prin norme de rangul legii, cel puțin cu privire la aspecte vizând solicitanții îndreptățiți, documentele justificative necesare și termenele pentru depunerea cererilor, respectiv de plată.

De asemenea, textul propus pentru art. 53² ar fi trebuit completat cu soluțiile juridice cuprinse în forma *de lege lata* la art. 53¹ alin. (12) - (19).

În consecință, este necesară revederea și completarea **pct. 1**.

6.6. Potrivit art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 „*Actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie.*”.

Prin urmare, este necesară revederea cel puțin a textelor de la art. 53² alin. (1), (9), (10), (12), cu precizarea că de indemnizații beneficiază „persoane”, nu „domenii”, precum și art. 118¹ alin. (2) și (3), (5), (8), (10).

Recomandăm revederea acestor norme.

6.7. În plus, proiectul trebuie revăzut pentru a se asigura respectarea **art. 61 alin. (2)** din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia, „*Prevederile modificate sau care completează actul normativ trebuie să se integreze armonios în actul supus modificării ori completării, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea normală a articolelor*”. În acest sens, exemplificăm cu noțiunile „societăți comerciale” și „firme” utilizate eronat în cadrul textelor de la art. 53² alin. (1) și art. 118¹ alin. (2).

Recomandăm revederea acestor norme.

7. În subsidiar, sub aspectul redactării, ar fi necesar ca:

a) pentru o corectă reflectare a intervențiilor preconizate, **titlul și partea introductivă a articolului unic** să aibă următoarea formulare:

„**Lege pentru completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii**”;

„**Articol unic. - Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 345 din**

18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:"

b) la pct. 1, pentru respectarea uzanțelor normative, **partea dispozitivă** să fie redactată astfel:

„După articolul 53¹ se introduce un nou articol, art. 53², cu următorul cuprins:"

De asemenea, din rațiuni de tehnică legislativă, textul articolului nou introdus ar trebui redat între ghilimele cu marcarea corespunzătoare a numărului acestuia, astfel: „Art. 53² - (1) ...”.

La **alin. (3)**, pentru completarea informației juridice, propunem revederea și completarea sintagmei „conform prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal” în sensul indicării exprese a tuturor elementelor structurale ale normei vizate.

La **alin. (1) și (11)** ale art. 53², textele cuprind referiri la articole cu indicarea titlului actului normativ din care fac parte ori trimiteri la prevederile alineatului însuși, respectiv la alin. (11), fiind necesară revederea acestora.

La finalul textului propus pentru **alin. (3)** se observă un alt text marcat cu alin. (5), dar alin. (5) există deja redat distinct. În consecință, este necesară revederea și eventual, renumerotarea acestora.

Întrucât prin **pct. 2 și 3** se introduc două noi articole succesive art. 118, pentru suplețea proiectului, recomandăm comasarea acestor puncte, urmând ca noul punct să aibă următoarea **parte dispozitivă**:

„2. După articolul 118 se introduc două noi articole, articolele 118¹ și 118², cu următorul cuprins:"

De asemenea, norma din finalul propunerii, marcată ca „Art. 4”, deoarece cuprinde prevederi care nu se pot integra în actul de bază, propunem a se reda ca articol distinct, marcat cu „**Art. II**”, urmat de textul propus.

ROMANIA
PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 689/17.06.2022

1631

L. nr. 53/2003

M. Of. nr. 72/5 feb. 2003

Lege - Codul muncii

(v. Decizia I.C.C.J. nr. XL/2007 - M. Of. nr. 763/12 nov. 2007 (art. 269 alin. (1); Decizia I.C.C.J. nr. LXXVIII (78)/2007 - M. Of. nr. 553/22 iul. 2008 (art. 25 și art. 26); Decizia I.C.C.J. nr. 1/2011 - M. Of. nr. 335/16 mai 2011 (art. 38 și art. 238); Decizia I.C.C.J. nr. 6/2011 - M. Of. nr. 444/24 iun. 2011 (art. 74 alin. (1) lit. d)); Decizia I.C.C.J. nr. 4/2012 - M. Of. nr. 248/12 apr. 2012 (art. 238 alin. (1), art. 241 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 16/2012 - M. Of. nr. 817/5 dec. 2012 (art. 252 alin. (1); Decizia I.C.C.J. nr. 1/2013 - M. Of. nr. 118/1 mar. 2013); Decizia I.C.C.J. nr. 8/2014 - M. Of. nr. 138/24 feb. 2015 (art. 76 lit. b), art. 78))

¹ republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 345/18 mai 2011

Lege - Codul muncii

² completat prin

L. nr. 76/2012

M. Of. nr. 365/30 mai 2012

*introduce, la 1 septembrie 2012, alin. (3) la
art. 269*

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind
Codul de procedură civilă

³ modificări prin

L. nr. 147/2012

M. Of. nr. 509/24 iul. 2012

modifică art. 139 alin. (1)

Lege pentru modificarea art. 139 alin. (1) din Legea nr.
53/2003 - Codul muncii

⁴ modificări prin

O.U.G. nr. 44/2012

M. Of. nr. 606/23 aug. 2012

*prorogă termenul de intrare în vigoare a
Legii nr. 134/2010 până la 1 februarie 2013*

Ordonanță de urgență privind modificarea art. 81 din Legea nr.
76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010
privind Codul de procedură civilă

aprobată prin L. nr. 206/2012 M. Of. nr. 762/13 nov. 2012

⁵ modificări prin

L. nr. 187/2012

M. Of. nr. 757/12 nov. 2012

*la data de 1 februarie 2014, modifică art.
264, art. 265;
abrogă art. 261-263*

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind
Codul penal

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

⁶ modificări prin

O.U.G. nr. 4/2013

M. Of. nr. 68/31 ian. 2013

*prorogă termenul de intrare în vigoare a
Legii nr. 134/2010 până la 15 februarie
2013*

Ordonanță de urgență privind modificarea Legii nr. 76/2012
pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul
de procedură civilă, precum și pentru modificarea și
completarea unor acte normative conexe

aprobată cu modificări și L. nr. 214/2013 M. Of. nr. 388/28 iun. 2013
completări prin

⁷ modificări prin

L. nr. 2/2013

M. Of. nr. 89/12 feb. 2013

modifică art. 269 alin. (1)

Lege privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor
judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a
Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

⁸ modificări prin

L. nr. 214/2013

M. Of. nr. 388/28 iun. 2013

*aprobă cu modificări și completări O.U.G.
nr. 4/2013*

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru
punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de
procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea
unor acte normative conexe

⁹ modificări prin	L. nr. 255/2013 Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale	M. Of. nr. 515/14 aug. 2013	<i>modifică, la 1 februarie 2014, art. 61 lit. b), introduce lit. c_1) la art. 52 alin. (1)</i>
¹⁰ modificări prin	L. nr. 77/2014 Lege pentru modificarea alin. (4) al art. 251 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 470/26 iun. 2014	<i>modifică art. 251 alin. (4)</i>
¹¹ modificări prin	L. nr. 12/2015 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 52/22 ian. 2015	<i>modifică art. 56 alin. (1) lit. c), art. 145 alin. (2), art. 146; introduce alin. (5)-(6) la art. 16, alin. (3) și (4) la art. 92, alin. (4)-(6) la art. 145</i>
¹² modificări prin	L. nr. 97/2015 Lege pentru modificarea art. 137 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 316/8 mai 2015	<i>modifică art. 137 alin. (1)</i>
¹³ modificări prin	D.C.C. nr. 279/2015 Decizia nr. 279 din 23 aprilie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 431/17 iun. 2015	<i>suspendă pentru 45 zile dispozițiile art. 52 alin. (1) lit. b) teza întâi (termenul se împlinește la 1 august 2015) după care operează prevederile art. 147 din Constituție</i>
¹⁴ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 279/2015 Decizia nr. 279 din 23 aprilie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 431/17 iun. 2015	<i>art. 52 alin. (1) lit. b) teza întâi</i>
¹⁵ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 814/2015 Decizia nr. 814 din 24 noiembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 60 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 950/22 dec. 2015	<i>art. 60 alin. (1) lit. g)</i>
¹⁶ modificări prin	D.C.C. nr. 814/2015 Decizia nr. 814 din 24 noiembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 60 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 950/22 dec. 2015	<i>suspendă pentru o perioadă de 45 de zile dispozițiile art. 60 alin. (1) lit. g) (termenul se împlinește la 5 februarie 2016) după care operează art. 147 din Constituție</i>
¹⁷ modificări prin	L. nr. 57/2016 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, precum și a altor acte normative	M. Of. nr. 283/14 apr. 2016	<i>introduce lit. g) la alin. (1) al art. 51</i>
¹⁸ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 261/2016 Decizia nr. 261 din 5 mai 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 511/7 iul. 2016	<i>art. 52 alin. (1) lit. a)</i>

19 modificări prin	D.C.C. nr. 261/2016 Decizia nr. 261 din 5 mai 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 511/7 iul. 2016	<i>suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art. 52 alin. (1) lit. a) (termenul se împlinește la 22 august 2016) după care operează prevederile art. 147 din Constituție</i>
20 modificări prin	L. nr. 176/2016 Lege pentru modificarea alin. (1) al art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 808/13 oct. 2016	<i>modifică art. 139 alin. (1)</i>
21 completat prin	L. nr. 220/2016 Lege pentru completarea alin. (1) al art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 931/18 nov. 2016	<i>introduce o nouă liniuță la art. 139 alin. (1)</i>
22 modificări prin	O.U.G. nr. 53/2017 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 88/2018	M. Of. nr. 644/7 aug. 2017 M. Of. nr. 315/10 apr. 2018	<i>modifică art. 16, art. 17 alin. (5), art. 119, art. 260 alin. (1) lit. e) și art. 265 alin. (2); introduce art. 15_1, lit. e_1)-e_3) și q) la art. 260 alin. (1), alin. (1_1), (4) și (5) la art. 260; abrogă art. 264 alin. (4)</i>
23 modificări prin	D.C.C. nr. 759/2017 Decizia nr. 759 din 23 noiembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) teza a doua, prima ipoteză din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 108/5 feb. 2018	<i>suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza a doua, prima ipoteză (termenul se împlinește la 21 mar. 2018, după care operează prevederile art. 147 din Constituție)</i>
24 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 759/2017 Decizia nr. 759 din 23 noiembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) teza a doua, prima ipoteză din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 108/5 feb. 2018	<i>art. 56 alin. (1) lit. c) teza a doua, prima ipoteză</i>
25 completat prin	L. nr. 64/2018 Lege pentru completarea alin. (1) al art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 226/13 mar. 2018	<i>introduce o nouă liniuță la art. 139 alin. (1)</i>
26 modificări prin	L. nr. 88/2018 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 53/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 315/10 apr. 2018	<i>modifică art. 15_1 lit. a) și b), art. 16 alin. (1) și (2), art. 119, art. 260 alin. (1) lit. e) și e_1)-e_3) și art. 260 alin. (1_1); introduce art. 16_1, alin. (3) la art. 139 și alin. (4)-(6) la art. 260</i>
27 modificări prin	L. nr. 127/2018 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative privind personalul navigant	M. Of. nr. 491/14 iun. 2018	<i>modifică art. 277 alin. (2); introduce alin. (7) la art. 72</i>

28	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 387/2018 Decizia nr. 387 din 5 iunie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și ale art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 642/24 iul. 2018	constată că dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi sunt constituționale în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea executării contractului individual de muncă, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani
29	modificări prin	O.U.G. nr. 96/2018 Ordonanță de urgență privind prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 963/14 nov. 2018	modifică art. 56 alin. (1) lit. c); introduce alin. (3) la art. 56 și alin. (1_1) și (1_2) la art. 164
	aprobată cu modificări și completări prin	L. nr. 93/2019 completări prin	M. Of. nr. 354/8 mai 2019	
30	completat prin	O.U.G. nr. 26/2019 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 309/19 apr. 2019	introduce art. 147_1
31	modificări prin	L. nr. 93/2019 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2018 privind prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 354/8 mai 2019	aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 96/2018 și modifică art. 56 alin. (1) lit. c); introduce alin. (4) la art. 56
32	completat prin	L. nr. 153/2019 Lege pentru completarea art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 623/26 iul. 2019	introduce alin. (4) la art. 139
33	completat prin	L. nr. 37/2020 Lege pentru completarea art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii și a art. 94 din Legea educației naționale nr. 1/2011	M. Of. nr. 280/3 apr. 2020	introduce alin. (2_1) și (3_1) la art. 139
34	modificări prin	L. nr. 85/2020 Lege pentru modificarea art. 260 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 525/18 iun. 2020	modifică art. 260 alin. (1) lit. i)
35	modificări prin	L. nr. 151/2020 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 658/24 iul. 2020	modifică art. 5 alin. (2) - (4), art. 59 lit. a); introduce alin. (5) - (9) la art. 5, lit. r) la art. 260 alin. (1)
36	modificări prin	L. nr. 213/2020 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 893/30 sep. 2020	modifică art. 17 alin. (6) și (7), art. 242 lit. d), art. 251 alin. (2) și (4); introduce art. 34_1, art. 231_1, alin. (1_1) la art. 251
37	completat prin	L. nr. 298/2020 Lege pentru completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 1293/24 dec. 2020	introduce lit. f) la art. 52 alin. (1), art. 53_1, lit. e_4) la art. 260 alin. (1)

38	completat prin	O.U.G. nr. 36/2021 Ordonanță de urgență privind utilizarea semnăturii electronice în domeniul relațiilor de muncă și pentru modificarea și completarea unor acte normative aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 208/2021	M. Of. nr. 474/6 mai 2021	<i>introduce alin. (1_1)-(1_7) la art. 16, lit. o) la art. 17 alin. (3) și alin. (3) la art. 110</i>
39	modificări prin	O.U.G. nr. 37/2021 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 474/6 mai 2021	<i>modifică art. 17 alin. (4), art. 119 alin. (2) și art. 241; introduce alin. (4_1) la art. 17</i>
40	completat prin	L. nr. 138/2021 Lege pentru completarea art. 34 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 501/13 mai 2021	<i>introduce alin. (6_1) la art. 34</i>
41	modificări prin	L. nr. 208/2021 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 36/2021 privind utilizarea semnăturii electronice avansate sau semnăturii electronice calificate, însoțite de marca temporală electronică sau marca temporală electronică calificată și sigiliul electronic calificat al angajatorului în domeniul relațiilor de muncă, și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 720/22 iul. 2021	<i>modifică art. 16 alin. (1_1) - (1_3), (1_6) și (1_7) și art. 17 alin. (3) lit. o); introduce alin. (1_8) la art. 16; abrogă art. 16 alin. (1_4) și (1_5)</i>
42	modificări prin	O.U.G. nr. 117/2021 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 951/5 oct. 2021	<i>modifică art. 15_1 lit. d), art. 122 alin. (1), art. 260 partea introductivă a alin. (1), art. 260 alin. (1) lit. e_3); introduce art. 15_2, lit. e_5) la art. 260 alin. (1), lit. s) la art. 260 alin. (1)</i>
43	modificări prin	L. nr. 269/2021 Lege pentru modificarea Legii dialogului social nr. 62/2011 și a Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 1076/10 nov. 2021	<i>modifică art. 268 alin. (1) lit. a)</i>
44	completat prin	O.U.G. nr. 130/2021 Ordonanță de urgență privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 1202/18 dec. 2021	<i>introduce alin. (2_1) și (2_2) la art. 164</i>

45 modificări prin	O.U.G. nr. 142/2021	M. Of. nr. 1249/30 dec. 2021	<i>modifică art. 164 alin. (2_1) și (2_2)</i>
	Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2017 privind Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie - IMM INVEST ROMÂNIA, pentru modificarea Schemei de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19, aprobată prin art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2020, pentru modificarea art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2017 privind Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie - IMM INVEST ROMÂNIA, precum și pentru modificarea și completarea Schemei de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19, aprobată prin art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2020, precum și pentru modificarea art. 164 alin. (2_1) și (2_2) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		
46 modificări prin	L. nr. 140/2022	M. Of. nr. 500/20 mai 2022	<i>modifică art. 13 alin. (4) și art. 56 alin. (1) lit. b)</i>
	Lege privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative		
	Dispozițiile art. 118 alin. (2) și ale art. 170 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, astfel cum au fost reglementate, respectiv modificate prin prezenta lege, vor intra în vigoare la data care va fi prevăzută de legea specială privind reprezentantul personal.		
47 modificări prin	L. nr. 144/2022	M. Of. nr. 502/23 mai 2022	<i>modifică art. 34 alin. (3) și alin. (7); introduce alin. (5_1) și (5_2) la art. 34</i>
	Lege pentru modificarea și completarea art. 34 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		